AAN DE RAAD

Datum behandeld in college	26 september 2023	**Behandelend ambtenaar**	S. Hoekstra
Datum agendering	19 oktober 2023		
Onderwerp	Convenant Regio Deal Noardwest Fryslân		
Portefeuillehouder	M. Waanders		

Samenvatting

Het college wil de raad vooraf inlichtingen geven over het convenant Regio Deal en de raad in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen over dat convenant.

Voorstel

1. Kennis te nemen van het convenant Regio Deal.
2. Geen wensen en bedenkingen te hebben met betrekking tot het convenant Regio Deal.
3. Een bijdrage van € 150.000 beschikbaar te stellen voor de bijdrage voor de uitvoeringskosten van de Regio Deal.
4. Het bedrag ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds.

Aanleiding
Vanaf eind 2020 heeft de regio Noardwest-Fryslân de ambitie uitgesproken om tot een Regio Deal te komen. Vanaf dat moment is er een proces gestart om tot een inhoudelijke propositie te komen en een lobby richting het Rijk te starten. Als raad bent u hier ook een aantal keren over geïnformeerd (o.a. bijeenkomsten in oktober 2022 en juni en september 2023). Na het indienen van de aanvraag van de regio in november 2022 heeft het Rijk in februari 2023 € 20 miljoen[1] voor de regio gereserveerd om de plannen uit te werken tot een volwaardige Regio Deal in de vorm van een convenant. Vanaf dat moment is het dealmakingsproces gestart.

Het convenant wat aan uw raad voorligt (zie Bijlage 1) is het eindresultaat van het dealmakingsproces tussen het Rijk en de regio. Met het sluiten van dit convenant ontvangt de regio € 20 miljoen van het Rijk om te werken aan en proactief te anticiperen op de gevolgen van de demografische ontwikkelingen in de regio en klimaatverandering. Daarnaast heeft de regio de plicht om € 20 miljoen cofinanciering hiervoor in te zetten. Voor een toelichting op de financiële afspraken, zie Bijlage 2.

Op 1 november staat de ondertekening van het convenant met het Rijk gepland, waarna de uitvoeringsperiode van vijf jaren start.

Beoogd (meetbaar) effect
In de Regio Deal werken Rijk en regio samen aan een betere woon- en leefomgeving voor bewoners en ondernemers in de regio. De bijdrage van het Rijk in de Regio Deal levert een plus op de inzet van Noardwest Fryslân om de maatschappelijke opgaven aan te pakken en te werken aan de Brede Welvaart. Zo wordt het proces versneld en kan impact worden gerealiseerd. De Regio Deal zet een vliegwiel in werking, waarbij ook andere partijen in de regio mee-investeren (overheden, bedrijfsleven, onderwijs). In het convenant is dit als volgt verwoord:

'Met de Regio Deal Noardwest Fryslân wordt een stevige impuls gegeven aan de realisatie van de ambitie om met een integrale aanpak Noardwest Fryslân te ontwikkelen tot koploper duurzaam brede welvaart in perifere regio's binnen Nederland. De regio streeft naar een structuurversterking van de regionale economie, meer innovatiekracht en ondernemerschap, passende banen voor alle inwoners, ontwikkelingsmogelijkheden en kansen voor jongeren, een gezonde leefomgeving, vitale kernen en dorpen, duurzame energie, een goede bereikbaarheid, gezonde natuur en behoud van het landschap.'

Het beoogd effect willen we bereiken via samenwerking vanuit de drie pijlers: Vitale Economie; Kwaliteit van Leven; en Natuurlijk in Balans. Voor elke pijler is op hoofdlijnen een aanpak geformuleerd en zijn projecten benoemd. Bij aanvang van de Regio Deal wordt de uitvoering opgepakt en gewerkt aan de verdere uitwerking van de projecten.

Motivering

Argumenten
2.1 Het convenant is op hoofdlijnen en de uitwerking komt in uitvoeringsfase
Het convenant is een document waarin afspraken op hoofdlijnen met het Rijk zijn gemaakt. Om tot de inhoud van het convenant te komen, zijn er met verschillende regiopartners businesscases per thema

[1] Alle genoemde bedragen zijn inclusief BTW, tenzij anders vermeld.

opgesteld. Deze zijn op de informatieavonden voor de volksvertegenwoordigers gepresenteerd. De nadere uitwerking van de businesscases volgt in de uitvoeringsfase, waarbij er per project een Plan van Aanpak wordt opgesteld. Financiering vanuit de regionale overheden wordt in de uitvoeringsfase definitief gemaakt.

2.2 De Regio Deal geeft een impuls aan de regio en versterkt de relatie met het Rijk
Naast het feit dat de Regio Deal een financiële en inhoudelijke impuls geeft aan de regio, biedt de Regio Deal ook de gelegenheid om de relatie met het Rijk te versterken. Hieruit kunnen vervolgens ook weer nieuwe kansen en ontwikkelingen ontstaan. De Regio Deal is daarmee meer dan een financiële 'deal' met het Rijk.

2.3 Het convenant is in lijn met het coalitieakkoord 'Sûn wurkje oan'e takomst'
De programmalijnen en thema's van de Regio Deal sluiten aan bij de ambities van de volgende onderdelen van het coalitieakkoord: Welzijn; Vrije tijd; Gezondheid; Veiligheid; Bereikbaarheid; Arbeid; Arbeidsmarkt; Onderwijs; Duurzaamheid; Landschap. Daarnaast sluit het naadloos aan op de ambitieagenda van het Ontwikkelperspectief Waadhoeke 2018-2028.

3.1 De uitvoeringskosten zijn nodig om de uitvoeringsfase op te starten
Van de totale Rijksbijdrage (€ 20 miljoen) mag maximaal 3% (€ 600.000) worden besteed aan uitvoeringskosten/overhead (voorbereiding, administratie en toezicht). De regionale overheden stellen gezamenlijk eenzelfde bedrag van € 600.000 beschikbaar voor de uitvoeringskosten. De regionale overheden dragen elk € 150.000 bij. Voor de gemeente Waadhoeke betekent dit dus ook een bedrag van € 150.000 inclusief BTW, wat voorgesteld wordt om te dekken uit de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds.

<u>Kanttekeningen/risico's</u>
2.1 De Regio Deal is een vliegwiel voor extra investeringen in de regionale ontwikkeling; kan niet 1 op 1 de effecten voor Waadhoeke in beeld brengen
De Regio Deal betreft een regionale samenwerking, waarbij er gezamenlijk wordt geïnvesteerd in de regio en daarmee ook in de gemeente Waadhoeke. De Regio Deal is bedoeld als vliegwiel om ook vanuit de regio financiering in te zetten voor de aanpak van overkoepelende regionale opgaven. Alle maatregelen en projecten die vanuit de Regio Deal worden uitgevoerd, hebben een regionale uitstraling of effect en raken daarmee in meer of mindere mate alle gemeenten. Keerzijde is dat niet 'strak' kan worden afgekaderd dat er exact vijf miljoen euro cofinanciering vanuit het Rijk in de gemeente Waadhoeke 'landt'. De Regio Deal heeft alleen kans van slagen wanneer alle overheden bereid zijn vanuit het regionale perspectief samen te werken. Uiteraard mag iedereen daarbij oog hebben voor het 'eigen belang', maar altijd in relatie tot het regionale perspectief en met regionale effecten. Dit betekent in de uitvoering dat het 'geven en nemen' is. De wijze waarop de Regio Deal inhoudelijk is opgebouwd biedt voor de gemeente Waadhoeke voldoende perspectief in relatie tot de cofinanciering vanuit de gemeente Waadhoeke.

Alternatieven
Het alternatief is om het college wel wensen en bedenkingen mee te geven over de inhoud van het convenant. Dit kunt u doen door een amendement in te dienen bij dit besluitpunt. Mocht er een amendement worden aangenomen, dan komt het college bij u terug met een reactie waar dit toe leidt.

Vervolg
De vijf samenwerkende overheden zijn verantwoordelijk voor de uitvoering. Hierover worden afspraken gemaakt in een samenwerkingsovereenkomst. Deze ziet meer op de (werk)afspraken tussen de regionale partners over de uitvoering van de Regio Deal waarbij ook aandacht is voor onder andere de governance.

Er wordt onder andere een uitvoeringsorganisatie/-structuur neergezet. De financiering hiervan zal grotendeels worden gedekt vanuit de uitvoeringskosten van de Regio Deal. Van de totale Rijksbijdrage (20 miljoen euro) mag maximaal 3% worden besteed aan uitvoeringskosten/overhead (voorbereiding, administratie en toezicht). Dit betekent ook dat iedere overheid de benodigde 3% beschikbaar stelt, wat voor de gemeente Waadhoeke een bedrag van € 150.000,- betekent. In dit voorstel wordt de raad gevraagd dit bedrag uit het ontwikkelfonds (bestemmingsreserve) vrij te geven zodat ook meteen kan worden gestart met het inrichten van de uitvoeringsorganisatie en uitvoering.

De volksvertegenwoordigers worden op verschillende wijze betrokken de komende vijf jaren:

- Vanuit de Regio Deal is het voornemen om minimaal éénmaal per jaar een netwerkbijeenkomst te organiseren voor alle partners en betrokkenen bij de Regio Deal. Hiervoor worden de volksvertegenwoordigers ook uitgenodigd.
- Via de reguliere Planning & Control cyclus worden de volksvertegenwoordigers geïnformeerd over de voortgang van de projecten in eigen gemeente vanuit de Regio Deal.
- De jaarlijkse voortgangsrapportage, welke tevens onderdeel is van het Rijk-Regio overleg, wordt besproken met de volksvertegenwoordigers. De wijze waarop dit plaatsvindt, moet nog nader worden uitgewerkt. Het Fries Planbureau zal de monitoring van de Regio Deal verzorgen.
- Indien er nieuwe budgetten nodig zijn voor de uitvoering van de projecten, worden de volksvertegenwoordigers gevraagd hiermee in te stemmen. Dit kan via de reguliere Planning & Control cyclus of via ‘losse’ voorstellen.

Participatie
De Regio Deal bestaat uit een drietal thema’s met daaronder diverse businesscases. Daar waar de ene businesscase nu al deels in uitvoering is en de Regio Deal een versnelling aanbrengt, moet een andere businesscase nog helemaal worden ontwikkeld en opgestart. Dit betekent dat de participatie sterk uiteenloopt. In algemene zin zijn er geen participatiemogelijkheden geweest bij het opstellen van de Regio Deal en zal participatie met name plaatsvinden bij de uitvoering van de businesscases.

Financiën
De bijdrage van Waadhoeke aan de uitvoeringskosten voor de Regio Deal bedraagt € 150.000 voor een periode van vijf jaar. Het bedrag is inclusief BTW. Hoe groot het aandeel van het BTW hierin is, wordt afhankelijk van de kosten die zullen worden gemaakt en in hoeverre deze kosten BTW compensabel zijn.

Het voorstel aan de raad is om de € 150.000 ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds. De stand van de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds (met verplichtingen) is als volgt:

Bestemmingsreserve Ontwikkelfonds (stand na 7e begrotingswijziging)	**4.283.000**
Bijdrage Actieplan economie	150.000
Bijdrage biodiversiteitsproject Waadrâne	45.000
Bijdrage DOM's	87.500
Restantbudget bestemmingsreserve Ontwikkelfonds	**4.045.500**

Na deze onttrekking bedraagt de stand van de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds € 3.895.500.

Juridisch
Het aangaan van het convenant is een privaatrechtelijke rechtshandeling waarvoor het college bevoegd is. Conform artikel 169 lid 4 van de gemeentewet wil het college de raad hierover vooraf inlichtingen over geven en in de gelegenheid stellen om wensen en bedenkingen ter kennis van het college te brengen.

Bijlagen
Bijlage 1: Eindconcept Convenant Regio Deal Noardwest Fryslân
Bijlage 2: Toelichting financiën Regio Deal

Burgemeester en wethouders van Waadhoeke

, burgemeester

, secretaris

NR.: 2023-201201

De raad van de gemeente Waadhoeke

Gezien het voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Waadhoeke van 26 september 2023;

B E S L U I T

1. Kennis te nemen van het convenant Regio Deal.
2. Geen wensen en bedenkingen te hebben met betrekking tot het convenant Regio Deal.
3. Een bijdrage van € 150.000 beschikbaar te stellen voor de bijdrage voor de uitvoeringskosten van de Regio Deal.
4. Het bedrag ten laste te brengen van de bestemmingsreserve Ontwikkelfonds.

Aldus vastgesteld in de openbare

raadsvergadering van 19 oktober 2023,

Signed By: Waanders, M.C.M. <m.waanders@waadhoeke.nl>
07/11/2023 08:27:03 CET
ID: d0b3ea78-adb5-4357-abfb-c85bbedf92a7
Auth: Scribble

, voorzitter

Signed By: Koster, R. <r.koster@waadhoeke.nl>
20/10/2023 13:51:30 CEST
ID: d0b3ea78-adb5-4357-abfb-c85bbedf92a7
Auth: Scribble

, griffier

Dit document is digitaal ondertekend.